

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΤΗΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΑΠΟΚΡΟΥΣΙΝ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΑΓΓΗΣ

ΕΠΙΤΙΘΕΜΕΝΟΥ ΠΑΠΙΣΜΟΥ

Ἡ

ΚΑΘΑΡΕΥΤΗΣ

Τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀλληγορουμένων εἰς τοὺς δύο
υἱοὺς τοῦ Πατριάρχου Ἰσαὰκ

ΙΣΑΥ' ΚΑΙ ΙΑΚΩΒ.

« Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα
στρατευόμεθα. Τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν
οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν
ὀχυρωμάτων, λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψω-
μα ἐπαίρομενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ
αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοήν τοῦ
Χριστοῦ. » (Παῦλος Κ. Β. 1. 3.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

— 000 —
1862.

Τῷ Κυρίῳ Νικολαῷ Μ. Ἀλυσίδῳ
γενίῳ καὶ ἐπιτάξῳ ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως,
τῆς 2/14 Ἰουλίου 1862 Ἐπιφάνεια
ἀπὸ Θεσσαλονίκης.
~~Μ. Μ.~~

Ὁ Ἰακώβ καὶ ὁ Ἰσαῦ ἀλληγορούμενοι ὁ μὲν
εἰς τὴν νεωτέραν, ὁ δὲ εἰς τὴν πρε-
σβυτέραν Ῥώμην.

«Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἰσαῦ ἐμίσησα». (Παῦλος Ῥ. θ. 13).

Ὅτι συνειθίζει ὁ Θεὸς εἰς τὴν φύσιν καὶ τὸν προορισμὸν δύο προσώπων νὰ εἰκονίζῃ τὴν φύσιν καὶ τὸν προορισμὸν λαῶν καὶ ἔθνων, τοῦτο μαρτυρεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσμεὴλ καὶ Ἰσαὰκ, ἀλληγορήσας εἰς τὰς δύο Διαθήκας τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἀφορώντας ταύτας λαοὺς. Ἀνάγνωθί μοι τὸ Δ'. κεφ. τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς στίχ. 21. Ἐγὼ δὲ ἤδη ἔρχομαι νὰ ἀποδείξω, ὅτι ὁ Θεὸς τὴν φύσιν καὶ τὸν προορισμὸν τῆς Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς πρεσβυτέρας τε καὶ νεωτέρας Ῥώμης, προεικόνισε καὶ προδιετύπωσε ἀκριβέστατα εἰς τὰ πρόσωπα τῶν δύο υἱῶν τοῦ Πατριάρχου Ἰσαὰκ, Ἰσαῦ καὶ Ἰακώβ, ὧν ὁ μὲν πρωτότοκος Ἰσαῦ εἰκονίζει τὴν πρεσβυτέραν, ὁ δὲ δευτερότοκος Ἰακώβ τὴν νεωτέραν Ῥώμην, ἣ ὁ μὲν τὴν Δυτικὴν, ὁ δὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ἡ δὲ μέθοδος τῆς ἀποδείξεως ἔσται ἡ τῆς παραθέσεως καὶ συγκρίσεως ἀμφοτέρων πρὸς ἀμφοτέρας, ἥτις ἐναργέστερον ἡλίου ἔχει φύσιν νὰ καταδεικνύῃ τὴν ἀλήθειαν.

Ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς γαστρὸς τῆς Ῥεβέκας, ἐγεννήθησαν δύο υἱοί, ὁ Ἰσαῦ πρωτότοκος, δευτερότοκος δὲ ὁ Ἰακώβ· καὶ ὁ μὲν Ἰσαῦ ἦν ἄνθρωπος εἰδῶς κυνηγεῖν, ἀγροικὸς· ὁ δὲ Ἰακώβ ἄνθρωπος ἀπλαστος οἰκῶν οἰκίαν. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ Ἰσαῦ ἔνεκα εὐτελοῦς βρώσεως παρεχώρησεν ἐνόρκως εἰς τὸν νεώτερον Ἰακώβ τὰ ἑαυτοῦ πρωτοτόκια, καὶ ἐξεφάυλισεν αὐτὰ ὡς λέγει ἡ Γραφή. Δεύτερον δὲ ἀμφοτέροι νύλογήθησαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν Ἰσαὰκ, καὶ ὁ μὲν Ἰακώβ ὡς πρωτότοκος εὐλογηθεὶς πρῶτος θεία οἰκονομία ἔλαβε τὴν εὐλογίαν αὐτῆν· « Δῶν σοι Κύριος ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ ἀπὸ τῆς ποιότητος τῆς γῆς, καὶ πλῆθος σίτου καὶ οἴνου· καὶ δουλεύσάτωσάν σοι ἔθνη, καὶ προσκυνησάτωσάν σοι ἄρχοντες, καὶ γίνου κύριος

τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ προσκυνήσουσί σε οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου. Ἐ
 καταρώμενός σε ἐπικατάρατος, ὁ δὲ εὐλογῶν σε εὐλογημένος. » Ὁ δὲ
 Ἰσαῦ ἔλαβε ταύτην· « Ἴδού, ἀπὸ τῆς ποιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κα-
 τοίκησίς σου καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν· καὶ ἐπὶ τῇ
 μαχαίρᾳ σου ζήσῃ, καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. » Ἐπίστησον, πα-
 ρακαλῶ, τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν δύο τούτων εὐλογιῶν, καὶ ἰδὲ ὅτι ὁ
 μὲν Ἰακώβ λαμβάνει πρῶτον τὴν δρόσον τοῦ οὐρανοῦ, ἔπειτα δὲ τὴν
 ποιότητα τῆς γῆς, πλῆθος σίτου καὶ οἴνου. Ὁ δὲ Ἰσαῦ ἀκούει ἀντι-
 στρόφως· πρῶτον τὴν ποιότητα τῆς γῆς καὶ ἔπειτα τὴν δρόσον τοῦ
 οὐρανοῦ. Τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι οἱ μὲν Ἰακώβ τὴν πρώτην τιμὴν καὶ
 ἀξίαν νέμουσιν εἰς τὰ οὐράνια, τὴν δὲ δευτέραν εἰς τὰ ἐπίγεια. Πρῶ-
 τον ζητοῦσι τὰ ἀγαθὰ τῆς ψυχῆς, φρόνησιν, σωφροσύνην, ἀνδρίαν,
 δικαιοσύνην, ἔπειτα δὲ αὐτόματα ἔρχονται εἰς αὐτοὺς καὶ τὰ τοῦ
 σώματος ἀγαθὰ οἷον υγεία, κάλλος, ῥώμη, καὶ πλοῦτος, οὐχὶ ὁ τυ-
 φλὸς, ἀλλ' ὁ ὀξὺ βλέπων. Οἱ δὲ Ἰσαῦ βαίνουσι ἀντιστρόφως· πρῶ-
 τον τιμῶσι τὰ γήϊνα, ἔπειτα τὰ οὐράνια, πρῶτον ζητοῦσι τὰ τοῦ
 σώματος, καὶ ἔαν ἔπειτα ὑπολειφθῇ αὐτοῖς χρόνος, φροντίζουσι καὶ
 περὶ τῆς ψυχῆς. Οἱ Ἰακώβ, καθὼς ἐνετείλατο ὁ Χριστὸς, ζητοῦσι
 πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ἔπειτα
 δὲ καὶ τὸν ἄρτον τὸν ἐπιούσιον, ἀλλ' ὁ Θεὸς προστίθησιν αὐτοῖς
 πάντα. Οἱ δὲ Ἰσαῦ μεριμνῶσι πρῶτον τί φάγωσιν ἢ τί πίωσιν, ἢ τί
 περιβάλλωνται, καὶ διανοοῦνται νὰ μεριμνήσωσι καὶ περὶ τῆς ἑαυτῶν
 ψυχῆς, ἀλλ' ἀφοῦ πρῶτον ἐντροφήσωσι κατὰ τὸ σῶμα· διὰ τοῦτο καὶ
 λαμβάνουσι τὴν εὐλογίαν ζῆν ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ. Διότι οἱ Ἰσαῦ, νοῦ τε
 καὶ σοφίας ἄμοιροι, τὰ τοῦ σώματος ἀγαθὰ δὲν δύνανται νὰ ἀπο-
 κτήσωσι καὶ νὰ διατηρήσωσιν ἄλλως, εἰμὴ μόνον διὰ τοῦ ξίφους,
 δικαίωματι τοῦ ἰσχυροτέρου. Ἐνόσω κόπτει αὐτῶν ἡ μάχαιρα, εὐ-
 ποροῦσιν· γίνονται δὲ πενέστατοι καὶ ἔλεεινοί, εὐθύς ἅμα ἡ μάχαιρα
 αὐτῶν στομωθῇ. Οἱ δὲ Ἰακώβ ἐξ ἐναντίας λαμβάνουσι τὴν εὐλογίαν
 νὰ ἄρχωσιν ἐπὶ τῶν λαῶν καὶ ἔθνῶν, καὶ νὰ ἴηαι κύριοι τῶν ἀδελ-
 φῶν αὐτῶν, διότι τὸ ἄρχειν, οὐχὶ τὸ δεσπόζειν, δεῖται ἀρετῆς καὶ
 φρονήσεως. Οἱ Ἰσαῦ γίνονται τύραννοι, ἔαν λάβωσι πολιτικὴν ἀρχὴν,
 καὶ κρατοῦσιν αὐτὴν, ἕως οὗ κρατοῦσι καὶ τὸ ξίφος· ἀφαιρεθέντες δὲ
 ἀποβάλλουσι. Οἱ δὲ Ἰακώβ γίνονται βασιλεῖς, κυβερνῆται, ἡγεμόνες,
 ἀληθεῖς ἄρχοντες ἀγαπῶντες καὶ ἀγαπώμενοι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων.
 Οἱ Ἰσαῦ τέλος κατεδικάσθησαν νὰ δουλεύωσιν εἰς τοὺς Ἰακώβ, διότι
 πᾶσα ἀνάγκη τὸ ξίφος νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὴν φρόνησιν καὶ νὰ
 ἐνεργῇ ἢ νὰ ἀποακτῇ κατὰ τὰς κελεύσεις τοῦ ἄρχοντος νοῦ. « Καὶ
 ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ σου ζήσῃ καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. » Ἀφοῦ
 λοιπὸν σαφῶς ἐγνωρίσαμεν τί ἐστὶν Ἰσαῦ καὶ τί Ἰακώβ, φέρε νῦν

ἐξετάσωμεν καὶ παραβάλωμεν τὴν πρεσβυτέραν τε καὶ νεωτέραν Ῥώμην, ἵνα ἴδωμεν τίς ἔχει τοὺς χαρακτῆρας Ἰσαῦ, καὶ τίς τοὺς τοῦ Ἰκκῶβ.

Καθὼς ἐκ μιᾶς κοιτίας τῆς Ῥεβέκας ἐξῆλθον οἱ δύο υἱοί, οὕτω καὶ ἐκ τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ ἐτέχθησαν, ἢ μᾶλλον εἶπειν, χριστιανικῶς ἀνεγεννήθησαν δύο μεγάλαι πόλεις, ἡ παλαιὰ καὶ ἡ νέα Ῥώμη. Προεφήτευσεν ὁ προφήτης Ἰσαΐας, ὅτι « ἐκ Σιών ἐξελεύσεται νόμος καὶ λόγος Κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ κρινεῖ ἀναμέσον τῶν ἔθνῶν καὶ ἐλέγξει λαὸν πολύν. » Ὁ νόμος λοιπὸν οὗτος κατὰ τὴν προφητείαν ἐξεληθὼν ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ διὰ τὰ κρίνη καὶ διευθύνη τὰ ἔθνη, ἐξελέξατο πρωτεύουσαν καὶ καθέδραν τὸ πρῶτον μὲν τὴν κοσμοκράτορα Ῥώμην, τὸ δὲ δευτέρον τὴν νέαν Ῥώμην, ἧτοι τὴν Κωνσταντινούπολιν. Τίς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ ὅτι αἱ δύο αὗται πόλεις δὲν ἐγένοντο τὸ κέντρον τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὸ πηδάλιον τῶν πανταχοῦ μερικῶν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν; Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις ἀκριβῶς τηροῦσαι τὰ νόμιμα τῆς ἑαυτῶν μητρὸς, τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας διεφύλαττον πρὸς ἀλλήλας καὶ τὴν φυσικὴν τάξιν. Ἐχαιρεν ἡ Ῥώμη τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς, ἡ δὲ νεωτέρα ἀδελφὴ τὰ δευτερεῖα. Ἀλλὰ καθὼς ὁ Ἰσαῦ λαίμαργήσας χάριν εὐτελοῦς βρώσεως ἐξεφύλισε τὰ ἑαυτοῦ πρωτοτόκια καὶ παρεχώρησεν αὐτὰ εἰς τὸν νεώτερον Ἰκκῶβ, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ πρεσβυτέρα Ῥώμη λαίμαργήσασα πρὸς τὰ εὐτελῆ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου, ἵνα καταφάγῃ αὐτὰ, ἀφῆκε τὰ ἑαυτῆς πρωτοτόκια, ἀπεχωρίσθη καὶ ἠρνήθη τὴν ἀρχαίαν Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀφῆκε τὴν τιμὴν ταύτην εἰς μόνην τὴν νεωτέραν αὐτῆς ἀδελφὴν. Ἐζήλωσε δὲ κατὰ πάντα τὴν εὐλογίαν Ἰσαῦ καὶ ἄγαν φιλοτιμεῖται νὰ μὴ φανῇ εἰς οὐδὲν κατωτέρα ἐκείνου. Διότι ἡ Ἀυτικὴ Ἐκκλησία πρῶτον ἀντιποιεῖται τῶν γηίνων, ἐν δευτέρῳ δὲ λόγῳ ἔχει τὰ οὐράνια, πρῶτον τὴν ποιότητα τῆς γῆς, ἔπειτα τὴν δρόσον τοῦ οὐρανοῦ. Ἄν ἔχω, λέγει, τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου, θέλω νὰ ἔχω καὶ τὰ τοῦ ἄλλου· ἂν ὁμως στερηθῶ ταῦτα, τί τὰ θέλω ἐκεῖνα; Ἡ Ἀυτικὴ Ἐκκλησία τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου προσέθετο τελικὸν ἑαυτῆς σκοπὸν, μέσον δὲ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μεταχειρίζεται τὴν δρόσον τοῦ οὐρανοῦ, τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν τῆς θρησκείας. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν, τοιοῦτον μέσον εἶναι λίαν ἀνεπιτήδειον, διότι πᾶς ὁ ἐνεργῶν ἀντιστρόφως τῆς φυσικῆς τάξεως τῶν πραγμάτων, οὐχὶ μόνον ματαιοπονήσει, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν ἀναλώσει, διὰ τοῦτο συνεῖδε τὴν ἀνάγκην νὰ ζωσθῇ μὲν τὴν ρομφαίαν Ἰσαῦ ἐπὶ τῶν μηρῶν αὐτῆς, νὰ παραγκωνίσῃ δὲ ἢ νὰ ἀπωθῆσθαι τὴν δίστομον μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ· ζωσθεῖσα δὲ

τὸ ξίφος τοῦ ἀδελφοῦ τῆς γέγονεν ὡς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἄγροικος εἰδῶς κυνηγεῖν, ἀλλὰ κυνήγιον σωμάτων καὶ οὐχὶ ψυχῶν. Ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται μόνον νὰ ἀριθμῆ πολλὰ ἑκατομμύρια σωμάτων. Ἀλλὰ τῶν σωμάτων τούτων αἱ ψυχαὶ τί φρονοῦσι καὶ τί πιστεύουσιν ἐνδομύχως περὶ τε αὐτῆς καὶ τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο οὐδὲν αὐτὴν ἐνδιαφέρει. Ἐν μόνον θέλει νὰ ἐξέρχηται ἐκ στόματος πάντων (καὶ τοῦτο εἴτε καθ' ὑπόκρισιν, εἴτε κατὰ ἀλήθειαν ἀδιάφορον) ἀνήκω εἰς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν, ἀναγνωρίζω ἀρχηγὸν αὐτῆς τὸν Πάπαν. Καὶ δὲν δύναται βέβαια νὰ ἀπικτῆ καὶ περισσότερα, διότι συνοίδεν ὅτι καὶ αὐτὴ ἐκ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας ἐν μόνον δμολογεῖ, καὶ τοῦτο καθ' ὑπόκρισιν, ὅτι εἶναι τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ὅστις ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὴν τὰς κλεῖς τοῦ Παραδείσου, δι' ὧν ἔμαθε νὰ ἀνοίγῃ μόνον τὰ βαλάντια τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ συλῆ αὐτὰ καπηλικῶς. Καὶ σκέψασθε, ἀδελφοί, πῶς εἶναι δυνατόν ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία νὰ ἐπιχειρήσῃ κατάκτησιν ψυχῶν, μὴ ἐξωπλισμένη μὲ τὴν δίστομον μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ῥῆμα Θεοῦ; ἀλλ' ἐξωσμένη μόνον τὴν βρομφαίαν Ἰσαὺ τοῦ ἐπικληθέντος Ἰδώμ, ὃ σημαίνει λαίμαργον καὶ ἀκρατῆ καὶ φιλήδονον ἄνθρωπον; Γῆτην αὐτὴ γῆν καὶ δύναται νὰ τρώγῃ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς τῆς, πορευομένη δίκην ὄφρα ἐπὶ τῷ στήθει καὶ τῇ κοιλίᾳ, μὲ τὰ δελεάζοντα τὴν κοιλίαν βρώματα, καὶ μὲ τὰς ἐξαπατώσας τὰς ἀσυνέτους καρδίας κενὰς ὑποσχέσεις. Διατί κατέκτησε νῦν ἐν τῇ Ἀνατολῇ τοὺς περὶ τὸν Ἀπόδραμαν Μελέτιον; Διότι, ὡς γινώσκετε, οὗτοι ἦσαν σώματα πειναλέα, μὴ δυνάμενα νὰ κορέννυνται πλέον ἐν ἡμῖν, δὲν ἦσαν δὲ καὶ ψυχὰι ζητοῦσαι ἀλήθειαν. Διατί ἡ Οὐνία, ὡς ἀκούεται, προσδεύει ἐν τε Θράκῃ καὶ Βουλγαρίᾳ; Διότι ὑπόσχεται πολιτικὰς ἀνεξαρτησίας ἢ προστασίαν ἰσχυρᾶς τινος δυνάμεως. Ἐρωτᾶτε δὲ πρὸς τοὺς ἄλλοις. Διατί τοσοῦτον ἀντέχεται τοῦ ξίφους καὶ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, καὶ τί σημαίνει τὸ τοῦ προθυπουργοῦ Ἄντωνέλη, ἢ ὅλα ἢ καθόλου; Διότι συνοίδε ὅτι ἄρχει σωμάτων καὶ οὐχὶ ψυχῶν, καὶ ὅτι τὰ σώματα μόνον διὰ τοῦ ξίφους καὶ τῆς μάστιγος ἄρχονται, ὥστε ἅμα ἀποζωσθῆ τὸ ξίφος, ἔχασε τὰ σώματα, ἔχασε τὰ πάντα. Λοιπὸν, ἢ ὅλα ἢ καθόλου. Ὅχι, Κύριοι, δὲν εἶναι ἄμοιρος εὐφύτας καὶ λογικῆς ὁ Καρδινάλιος Ἄντωνέλης, οὐδὲ φαῦλοι ἐπιχειρηματῆαι πᾶσα ἢ χορεία τῶν Δυτικῶν Θεολόγων. Ἡξεύρουσι πολὺ καλὰ νὰ ὠφελῶνται ἀπὸ τὴν λογικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους ὡς οὐδεὶς ἄλλος. Τί; λέγουσι, θέλετε νὰ ἀποθέσωμεν τὰ ὄπλα τοῦ καθ' ἡμᾶς φωτός, καὶ νὰ ἐνδυθῶμεν πάλιν τὰ ὄπλα ἡμῶν τὰ ἀρχαῖα; τὰ ὄπλα τοῦ καθ' ἡμᾶς σκοτούς; Θέλετε νὰ βάλωμεν εἰς τὴν θήκην τὴν στίλβουσαν μάχαιραν τοῦ Πέτρου, νὰ ἐπαπειλῶμεν δὲ μόνον τοὺς ἀπει-

Θεῶντας ἡμῖν μὲ τὰς ἀφανεῖς λεγεῶνας τῶν ἀγγέλων, μὲ τοὺς ἀφο-
 ρισμοὺς καὶ τὰς κατάραις τὰς ὁποίας ἐμάθετε νὰ περιγελάτε καὶ νὰ
 ἐμπαίζετε; Καὶ πῶς θὰ ζήσωμεν ἔπειτα; Ἡμεῖς, λέγουσιν οἱ ἀντί-
 παλοὶ, σὰς ὑποσχόμεθα μισθοὺς τόσους, πόρους τόσους, καὶ ἐξουσίαν
 ἐκκλησιαστικὴν ἀπύλυτον· τί περισσότερον θέλετε, Κύριε Καρδιάν-
 λιε; Καὶ σὰς πιστεύομεν· Ἐνῶ βλέπομεν ὅτι εἴσθε λησταὶ καὶ ἄρ-
 παγες τῶν κτημάτων μας, καὶ διὰ νὰ μᾶς γυμνώσητε τελείως, ζη-
 τεῖτε πρῶτον νὰ μᾶς ἀφοπλίσητε ὑπούλως; Σὰς ἐννοοῦμεν. Μὴν ἐλ-
 πιζήτε ποτε ὅτι θὰ φθάσωμεν εἰς τοσοῦτον εὐθειας ὥστε νὰ αὐτο-
 χειριάσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς. Ἄπαγε! Ἡμεῖς Ἰδουμαῖοι τὴν φύσιν καὶ
 τὴν καταγωγὴν, ἄξιοι ἀπόγονοι τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ Πατριάρχου
 Ἰσαὰκ, ἐλάβομεν τὴν εὐλογίαν νὰ ζῶμεν ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ ταύτῃ, καὶ
 χρεωσούμεεν συνεπεῖς πρὸς τὴν φύσιν μας καὶ τὴν καταγωγὴν μας νὰ
 ἀντιποιοῦμεθα αὐτῆς, καὶ μόνον αὐτῆς, διότι χωρὶς αὐτῆς οὐ δυνά-
 μεθα ποιεῖν οὐδέν. Ὁ σημερινὸς αἰὼν ἔμαθε νὰ μὴ φοβεῖται πλέον
 τὰ ὄπλα τὰ θριαμβεύοντα κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Ἀφωρίσαμεν τὸν Γα-
 ριβάλδην καὶ τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουὴλ καὶ πάντας τοὺς συνεργήσαν-
 τας εἰς τὴν ἀναγέννησιν (λάθος) ἀναστάτως καὶ ἀνατροπὴν τῶν
 καθεστώτων ἐν Ἰταλίᾳ, τί ἐκάμαμεν; Οὐδέν. Χάρις εἰς τὴν φρουροῦ-
 σαν ἡμᾶς Γαλλικὴν λόγχην, καὶ χάρις εἰς τὸν ἄδελον τοῦ μέλλοντος
 φόβον, ὅστις ἡμᾶς φρουρεῖ ἐτι διὰ τῶν λογγῶν τούτων. Ἡ κοσμικὴ
 ἐξουσία, Κύριε πρέσβυ, εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς διατήρησίν μας. Ναί,
 δὲν εἶναι ἀρχαία· δὲν εἶχεν αὐτὴν ἡ ἀρχαία Ἀποστολικὴ τῆς Ῥώ-
 μης Ἐκκλησία. Ἀλλὰ εἶναι εἰς ἡμᾶς δῶρον τῆς θείας προνοίας. Διότι
 προειδῶς ὁ Θεὸς ὅτι θὰ ἔλθῃ αἰὼν ἀπιστίας καὶ θὰ ἐμπαίζωνται τὰ
 πνευματικὰ μας ὄπλα, οἱ ἀφορισμοὶ καὶ αἱ κατάραι μας, καθὼς καὶ
 ὑμεῖς τὸ βλέπετε, ἠδύοκησε νὰ μᾶς περιβάλῃ μὲ τοῦτο τὸ ξίφος καὶ
 εὐλόγησεν ἡμᾶς εὐλογίαν Ἰσαῦ. «Ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ σου ζήση.» Λοιπὸν
 πῶς εἶναι δυνατὸν ἐκόντες νὰ ἀπορρίψωμεν τὸ μόνον ἡμῖν ἐναπο-
 λειφθὲν σωτήριον τοῦτο μέσον; Ἀδύνατον, ἀδύνατον, καὶ πάλιν ἀδύ-
 νατον. Τῷ ὄντι ἡ λογικὴ αὐτὴ εἶναι ἀκαταμάχητος καὶ δικαίως
 ἔφερε τὸν διαλεγόμενον διπλωμάτην εἰς ἀμηχανίαν. Ἰδοῦ, ἀδελφοί,
 ἡ γλῶσσα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἰδοῦ τὸ λογικώτατον συμπέρα-
 σμα, ἡ ὄλα ἡ καθόλου, αὐστηρῶς συναγόμενον ἐξ ἧς πρεσβευεῖ ἀρ-
 χῆς. Φέρε ἐκφέρωμεν ταῦτα καὶ εἰς ἐπιστημονικὸν συλλογισμόν.

Τὸ ξίφος σὺν τῇ κοσμικῇ ἐξουσίᾳ δύναται παρ' ἡμῖν πάντα.

Ἄλλα μὴν ὑμεῖς ζητεῖτε νὰ ἀποθέσωμεν τὸ ξίφος καὶ τὴν κοσμι-
 κὴν ἐξουσίαν

Ἄρα ζητεῖτε νὰ ἀποθέσωμεν τὰ πάντα.

Ἄλλὰ δὲν σὰς ἀκούομεν. Ἡ ὄλα ἡ καθόλου.

Ἐλάτε ἤδη ὅσοι ἐσπουδάσατε τὴν λογικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ ἐλέγξατε, εἰ δύνασθε, ὅτι ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης δὲν συλλογίζεται ὀρθῶς. Κατὰ τί δύνασθε νὰ μεμφθῆτε τὸν συλλογισμὸν τοῦτον; Θαυμάζω πῶς ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία δὲν ἔκαμε καὶ ἄγαλμα τοῦ φιλοσόφου Ἀριστοτέλους, ἵνα θέσῃ αὐτὸ παρὰ τὸ ἄγαλμα τοῦ ἁγίου Πέτρου λέγουσα. Σὺ μὲν, Πέτρε, ἔδωκας εἰς χεῖράς μου τὰς κλείς τοῦ παραδείσου, ἀλλ' οὗτος μοὶ ἔδωκε τὸ μέσον τοῦ κρατεῖν αὐτάς. Καὶ καθὼς λέγει ὁ Δημοσθένης, « τὸ φυλάξασθαι τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον. » Εἶεν. Ὡ Δυτικὴ Ἐκκλησία, σὲ εἶδομεν, σὲ ἐγνωρίσαμεν τίς καὶ πόθεν εἶ. Ἄπελθε νῦν. Πάρελθε δέ μοι εἰς μέσον, σὺ ὦ μῆτέρ μου Ἐκκλησία, σὺ ἡ φρόνιμος Ρεβέκκα, σὺ ἡ ὠραία Ραχήλ, σὺ ἁγία μου Σιών. Δεῖξον εἰς τὰ τέκνα σου τὴν σοφίαν σου, τὸ κάλλος σου, τὴν δόξαν σου, καὶ παραμύθησον αὐτὰ ἐν ἡμέραις πένθους, δεῖξον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ κόσμου παντὸς ὅποια τις εἶ. « Ἐγὼ ὁ νεώτερος Ἰακώβ, ἐγὼ ὁ νέος Ἰσραὴλ, ὁ αἰεὶ ἐπαπειλούμενος καὶ διωκόμενος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μου Ἰσαῦ. Ἐγὼ εἶμι ὁ ἐξεληθὼν τῶν ἐρίων τῆς πατρικῆς μου γῆς διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἀλλὰ Κύριος ὁ Θεὸς ἐπεφάνη μοι καὶ ἐνεψύχωσέ με λέγων, « Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἶμι μετὰ σοῦ διαφυλάσσω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ οὗ ἂν πορευθῆς, καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι. Εἰς ἐμὲ περιήλθον τὰ πρωτοτόκια, διότι ἡ ἀδελφή μου ἐξεφαύλισεν αὐτὰ λαιμαργήσασα. Ἐγὼ μόνη ἐμμένω πιστῆ εἰς τὴν παράδοσιν τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐγὼ ἀντιπιοῦμαι τῆς εὐλογίας Ἰακώβ. Ἐγὼ πρῶτον διδάσκω τὰ τέκνα μου νὰ ζητῶσι τὰ οὐράνια, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐπίγεια ἢ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, τὰ δὲ ἄλλα πάντα προσθήσει ὁ Θεός· δύναται γάρ. Ἐγὼ πρῶτον ἀναβλέπω εἰς τὸν οὐρανὸν δεομένη νὰ κατέλθῃ δρόσος ἐπὶ τὴν ἀρχμῶσαν ψυχὴν μου, ἔπειτα λαμβάνω καὶ ἐκ τῆς ποιότητος τῆς γῆς πρὸς διατροφήν ἢ περιείμαι σώματος. Ἄν ἔχω τὰ οὐράνια, θέλω καὶ τὰ ἐπίγεια ἂν δὲ στερηθῶ ἐκεῖνα, τί μὲ ὠφελοῦσι ταῦτα; Καλῶς μνημονεύω τῆς ἐντολῆς τοῦ νυμφίου μου Χριστοῦ, ὃν ὁμολογῶ μόνον κεφαλὴν καὶ Κύριον καὶ Θεόν μου. « Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον ἂν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; » Τόσην δὲ ὑπάρξιν καὶ ζωὴν αἰσθάνομαι ἐκ τῆς κατερχομένης μοι ἀνωθεν οὐρανόθεν δρόσου, ὥστε οὐδαμῶς ἐπαισθάνομαι οὐδὲ ἀλγῶ διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν γιγνῶν, ὅτι γέγραπται· « Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. » Τὸ ῥῆμα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ζωὴ μου, τὸ ῥῆμα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἰσχὺς

μου, και τούτου μόνου ἀντέχομαι κραταιῶς και οὐδενὶ παραχωρῶ. Ἐλαβον γὰρ ἐντολὴν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ λέγουσαν « Κράτει ὃ ἔχεις. » Κρατῶ δὲ τὰ ὀρθὰ δόγματα τῆς πίστεως συνημμένα μετὰ τῶν ἐντολῶν τῆς ἀγάπης και τῆς ἀγιότητος· κρατῶ τὰς συμβουλὰς τῆς μητρός μου, τοὺς Ἀποστολικούς και Συνοδικούς κανόνες, τὰ ἑπτὰ μυστήρια, τοὺς ἑπτὰ τούτους στύλους ἐφ' ὧν ἐστήριξε ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ τὸν ἑαυτῆς οἶκον. Οὔτε ματαιότητος διακενεῖς ἐπιδιδῶκω, οὔτε ἐπὶ ματαιοῖς ἐλπίζω· οὐ πέποιθα ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία· ἐγὼ δύναμαι νὰ σώσω τοὺς ἄρχοντας τοῦ κόσμου τούτου, οὐχὶ ὅμως οἱ ἄρχοντες και ἡ λόγχη αὐτῶν ἐμέ. Ἐχουσα συνειδήσιν τῆς ἀκαταγωνίστου δυνάμεώς μου, περιφρονῶ τὴν δύναμιν τοῦ ξίφους διπλὴν περιφρόνησιν· διότι οὔτε ἐγὼ καταδέχομαι νὰ λάβω αὐτὸ εἰς χεῖράς μου, ἵνα κατακτῆσω ἄλλους, οὔτε ὕταν ξιφηφόροι ἐχθροὶ ἐπέρχονται κατ' ἐμοῦ πτοοῦμαι αὐτούς, ἀλλὰ ἐπιγελῶ, καθὼς ὁ ὑπὸ τῶν ὠῶν ἐπαπειλούμενος λίθος. Τὰ ὄπλα μου εἶναι ὄπλα οὐχὶ σαρκικὰ, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ εἰς τὸ καθαιρεῖν λογισμοὺς και πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἡ δίστομος μάχαιρα τοῦ Πνεύματος, εἶναι τὸ ρῆμα τοῦ Θεοῦ τὸ γεγραμμένον ἐν τῇ Παλαιᾷ και Νέᾳ Διαθήκῃ, και ὠχυρωμένον ὑπὸ τῶν φωτομόρφων τέκνων μου, και τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἴδου ἐγὼ, ψηλαφήσατέ με και ἴδετε, ὅτι τοιαύτη και εἰμι οἷαν ἑμαυτὴν λέγω· « Ὁ Κύριός μου και ὁ Θεός μου. » Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, πεπιστεύκαμέν σοι ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀγία Σιών, σὺ ἡ νέα Ἰερουσαλήμ περὶ ἧς δεδοξασμένα ἐλαλήθη· πεπιστεύκαμέν σοι, διότι σὲ εἶδομεν, σὲ ἐψηλαφήσαμεν ὀφθαλμοῖς και χερσὶν οὐχὶ σώματος ἀλλὰ ψυχῆς. Ἐτρέφημεν με τὴν ἀλήθειάν σου, και ἐθηλάσαμεν τὸ γάλα τῶν μαστῶν σου. Σὺ τὸν μυελόν σου ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη, ὅτι τάδε λέγει περὶ σοῦ Κύριος. Και δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη, και προσκυνησάτωσάν σοι ἄρχοντες, και γίνου κυρία τῆς πρεσβυτέρας ἀδελφῆς σου, και προσκυνήσουσί σε οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου. Ναί, οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου. Και οἱ Ῥῶσσοι και οἱ Σέρβοι και οἱ Δάκκες και οἱ Βούλγαροι και οἱ Μαυροβούνιοι, πάντες οὗτοι υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου προσκυνήσουσί σοι. Ἀλλ' οὐδὲ τὸν Ἰσμαὴλ ἐξαιρῶ, διότι και οὗτος τέκνον Ἀβραάμ. και φυσικὸς ἡμῶν ἀδελφός. Και σὺ Ἰσμαὴλ, τέκνον Ἀβραάμ, γνῶθι τὴν καταγωγὴν σου, τὴν οἰκίαν ἐν ἧ ἔγεννήθης, και σπεῦσον εἰσελθε εἰς αὐτήν. Ἄκουσον τί εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν μητέρα σου φεύγουσαν ἐκ τῆς πατρικῆς σου οἰκίας. Ἄγαρ, παιδίσκη Σάρρας πόθεν ἔρχη; και ποῦ πορεύη; Και εἶπεν· Ἀπὸ προσώπου Σάρρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου και ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς

χειρας αὐτῆς. Ἀποστράφηθι, λέγει, Ἰσμαήλ, ἄφες τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας, καὶ ἀνάβαινε εἰς τὴν νέαν Σιών, φιλοτιμήθητι ὡς ἀγαθὸς ἵππευς νὰ δράμῃς πρὸ τῶν ἄλλων καὶ νὰ καταλάβῃς τὴν κρείττονα θέσιν. Διότι σήμερον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασται ἀρπαζοῦσιν αὐτήν. Ὑμεῖς δὲ, ὦ πεφωτισμένοι λαοὶ τῆς Δύσεως, ἐμ-
 θλέψατε εἰς τὸν καθρέπτην τοῦτον, καὶ ἴδετε τὸν Ἰσαῦ καὶ τὸν Ἰα-
 κῶβ, καὶ συνδιατεθῆτε μετὰ τοῦ Θεοῦ λέγοντες καὶ ὑμεῖς, τὸν Ἰα-
 κῶβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἰσαῦ ἐμίσησα. Ἡ Δύσις, ἔλθε καὶ ἀσπάσθητι
 τὴν Ἀνατολήν, ὅτι τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ ἰδοὺ διαβρῆγνυται
 σήμερον. Δός τὴν χεῖρα τῆν φιλίας, καὶ δώσομέν σοι καὶ ἐκ τῆς δρό-
 σου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκ τῆς ποιότητος τῆς γῆς, πλῆθος σίτου καὶ
 οἴνου, ὅτι ἠλόγησεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς εὐλογίαν Ἰακῶβ, καὶ ἔχομεν ἀμ-
 φότερα, καὶ οὐράνια καὶ γῆινα. Ἐχομεν δὲ οὐχὶ μόνον δι' ἑαυτοὺς,
 ἀλλὰ καὶ διὰ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν· καλῶς γὰρ ἐννοοῦμεν τὴν
 ἐντολήν, « Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν, » Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί
 μου, ὅσα μου καὶ σάρκες μου, οἱ μεγάλα λυπούμενοι ἐν ταῖς ἡμέραις
 ταύταις, μικρὰ δὲ ἐλπίζοντες, θαρσεῖτε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Μὴ φοβεῖ-
 σθε μήτε τὴν ὀργὴν, μήτε τὴν μάχαιραν Ἰσαῦ, διότι αὐτὸς κατεδι-
 κάσθη νὰ δουλεύσῃ εἰς τὸν ἄοπλον ἀδελφόν του Ἰακῶβ. « Ἐπὶ τῇ
 μαχαίρα σου ζῆση καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. » Ἐπέστρεφεν ὁ
 Ἰακῶβ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων του καὶ τῆς
 γεννήσεώς του, καὶ τοῦτο μαθὼν ὁ Ἰσαῦ ἐξώπλισε τετρακοσίους ἄν-
 δρας καὶ ἤρχετο ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Ἰα-
 κῶβ ἐφοβήθη σφόδρα καὶ ἠπορεῖτο. Μὴ ἔχων δὲ ἕτερον καταφύγιον,
 κατέφυγεν εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἶπε πρὸς τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς τοῦ
 πατρός μου Ἀβραάμ. καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἰσαάκ, Κύριε, σὺ ὁ
 εἰπὼν μοι, ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς σου, καὶ εὖ σε ποιή-
 σω. Ἰκανούσθω μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας
 ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου. Ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου ταύτῃ διέβην τὸν
 Ἰορδάνην τοῦτον, νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς. Ἐξελοῦ με ἐκ
 χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἐκ χειρὸς Ἰσαῦ, ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν,
 μήποτε ἔλθῶν πατάξῃ με καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις. Σὺ δὲ εἶπας, εὖ
 σε ποιήσω καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ
 οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους. Προσευχηθεὶς δὲ ἐκοιμήθη, καὶ
 τὴν νύκτα ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωῆ. Εἶδε δὲ ὅτι οὐ
 δύναται πρὸς αὐτόν, καὶ ἤψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, καὶ
 ἐνάρκησε τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ Ἰακῶβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτόν μετ'
 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀπόστειλόν με, ἀνέστη γὰρ ὁ ὄρθρος. Ὁ δὲ
 εἶπεν· οὐ μὴ σε ἀποπέμψω, ἐὰν μὴ με εὐλογήσῃς. Εἶπε δὲ αὐτῷ· τί
 τὸ ὄνομά σου ἐστίν; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰακῶβ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· οὐ κληθή-

σεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἰακώβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ Θεοῦ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔση. Ἠρώτησε δὲ Ἰακώβ καὶ εἶπεν· ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου. Καὶ εἶπεν· ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς σὺ τὸ ὄνομά μου. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐκάλεισεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου εἶδος Θεοῦ· εἶδον γὰρ Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχὴ. Ἀνέτειλε δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος ἠνίκα παρήλθε τὸ εἶδος τοῦ Θεοῦ. Μετὰ τοῦτο ἔρχεται ὁ Ἰσαὺ δορυφορούμενος ὑπὸ τετρακοσίων ἀνδρῶν ὀπλοφόρων, ἀλλ' ὠ τοῦ θαύματος! ἀντὶ νὰ πατάξῃ τὸν Ἰακώβ, καθ' οὗ ὠργίζετο, προσέδραμε καὶ περιλαβὼν αὐτὸν προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἐκλαυσαν ἀμφοτέρωθεν καὶ ἀπεχωρίσθησαν ἐν εἰρήνῃ. Ταῦτὸν τοῦτο βλέπω συμβαῖνον καὶ νῦν μετὰξὺ νεωτέρας καὶ πρεσβυτέρας Ρώμης, μετὰξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Βλέπω τὴν Δύσιν σταυροφοροῦσαν κατὰ τῆς Ἀνατολῆς, τὴν δὲ Ἀνατολὴν πτοουμένην καὶ δειλιῶσαν τὸν σαρκικὸν ἐξοπλισμὸν τῆς Δύσεως. Φωνάζει ἡ Κλειώ· « ὦ Θεε, σῶσον τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν σου ἐκ τῶν ἐνδύχων Ἰσαῦ. Φοβοῦνται ἄλλοι τὰς προόδους τῆς Οὐνίας ἐν τε Θράκῃ καὶ Βουλγαρίᾳ. Ὡ τοῦ θαύματος! πῶς βαίνει κατὰ πάντα ὁμοίᾳ καὶ ἀκριβῆς ἡ ἀλληγορία! Καθὼς τότε ὁ Ἰακώβ ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν ἐναντίον Ἰσαῦ ὅτι ἐφοβεῖτο, οὕτω καὶ νῦν ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἐπικαλεῖται τὸν Θεὸν ἐναντίον τοῦ κατ' αὐτῆς ἐπερχομένου ἐν ρομφαίᾳ καὶ τόξῳ παπισμοῦ, ὅτι φοβεῖται αὐτόν. Ὁ Θεὸς τότε ἵνα ἐνθαρρύνῃ τὸν δειλιῶντα Ἰακώβ, ἐπιφάνεται καθ' ὕπνον, παλαίει μετ' αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα, ἀλλὰ τέλος νικᾶται. Τίς; ὁ παντοδύναμος Θεὸς ὑπὸ τοῦ δειλιῶντος Ἰακώβ. Λέγει δέ. Μετὰ Θεοῦ ἐνίσχυσας, καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔση. Τί φοβεῖσαι, λέγει, Ἰσαῦ τὸν ἀδελφόν σου; Δὲν βλέπεις ὅτι νικᾷς ἐμὲ τὸν παντοδύναμον Θεόν; Τί λοιπὸν φοβεῖσαι Ἰσαῦ τὸν ἀδελφόν σου; ἐνίσχυσας μετὰ Θεοῦ καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔση. Ὡ θαυμασία τῆς προσευχῆς δύναμις, ἡ νικῶσα καὶ ὑποτάσσουσα ἕνα Θεόν! Ὁ Θεὸς, ἀδελφοί, παλαίει μετὰ τοῦ Ἰακώβ ὅλην τὴν νύκτα καὶ τέλος ἠττᾶται. Τί τοῦτο σημαίνει; Σημαίνει ὅτι οἱ πεποιθότες ἐπὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ, διωκόμενοι ὑπὸ τῶν ξιφηφόρων Ἰσαῦ, καὶ μὴ ἔχοντες σαρκικὰ ὄπλα νὰ ἀντιταχθῶσι, καταφεύγουσιν εἰς τὴν προσευχὴν ἐπικαλούμενοι αὐτοῦ τὴν βοήθειαν, εἰς ἣν μόνην ἐλπίζουσιν. Ὁ Θεὸς μέχρι τινὸς χρόνου ἀνθίσταται, δὲν εἰσακούει, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ παλαίειν· ἀλλὰ τέλος κάμπτεται εἰς τὴν φωνὴν τοῦ κλαυθμοῦ καὶ τῆς ἰκεσίας, ὡς ἡ φιλόστοργος μήτηρ, καὶ παραγίνεται πρόθυμος ἐκτελεστῆς τῆς φωνῆς τῶν τέκνων του, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἠττᾶσθαι. Μὴ δύναται ἡ μήτηρ νὰ ἀκούῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον τοὺς κλαυθμοὺς τοῦ τέκνου καὶ νὰ ἀντέχῃ; οὐχί, ἀλλὰ ἠττᾶται.

Οὕτως ἠττάται καὶ ὁ Θεὸς ὑπὸ τῆς προσευχῆς τῶν Ἰακώβ. Τοιαύτην κατὰ τοῦ Θεοῦ νίκην κερδίζει σήμερον ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. Ταλαιπωρεῖται τοσοῦτον χρόνον καὶ καταδιώκεται ὑπὸ τῆς μαχαίρας Ἰσαῦ, κλαίει, βοᾷ, στενάζει, Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; ποῦ εἶναι τὰ ἔλέη σου καὶ τὰ θαυμάσιά σου τὰ ἀρχαῖα; Ἰνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν μου καὶ τρυγῶσί με πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν; ἐλυμήνατό με ὡς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατό με.» Ὁ Θεὸς μέχρι τινὸς ἔκαμνε, προσεποιεῖτο ὅτι δὲν ἤκουε, ἀλλὰ τέλος ἠττήθη. Λοιπὸν, ὦ Μῆτερ Ἐκκλησία, μὴ φοβοῦ ὅτι μετὰ Θεοῦ ἐνίσχυσας καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατὴ ἔση. ἠττηθεὶς ὁ Θεὸς θὰ σὲ ἀναδείξῃ νικήτριαν κατὰ τῆς ἀδελφῆς σου. Καὶ καθὼς τότε ὁ μεθ' ὄπλων ἐπερχόμενος Ἰσαῦ κατὰ τοῦ Ἰακώβ, οὐχὶ μόνον δὲν ἐκακοποίησεν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ ἐνηγκαλίσθη καὶ κατεφίλησε καὶ ἔκλαυσε, οὕτω καὶ νῦν ποιήσει ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία. Ἐρχομένη ἐναντίον σου διὰ νὰ σὲ κατακτήσῃ, ὁ Θεὸς θὰ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ἵνα νοήσῃ ὅτι σκληρὸν αὐτῇ πρὸς κέντρα λακτίζεις, ὅτι οὐδὲν δύναται κατὰ τῆς πατρικῆς σου εὐλογίας, ὅτι ὀφείλει νὰ ὑποταγῇ καὶ νὰ σοὶ προσφέρῃ τὴν διακονίαν τῆς εἰς ὅ,τι χρῆζεις. Θὰ πῆσῃ εἰς τὰς ἀγκάλας σου φιλοῦσά σε καὶ λέγουσα. Σὺ ἡ ἀδελφή μου ἡ νεωτέρα ἡ πτερίσσασά με δις, ἔλαβες τὰ πρωτοτόκιά μου, ἔλαβες καὶ τὴν πατρικὴν μου εὐλογίαν. Ἄς εἶχες φρόνησιν νὰ τὰ φυλάττης, εἶποις ἄν. Ἴδου ἡ ἔκβασις καὶ τὸ τέλος τῆς νῦν αὔθις ἀρξαμένης κατὰ τῆς Ἀνατολῆς Σταυροφορίας. Δευτέ μοι λοιπὸν, ἀδελφοί, ἄσατέ μοι τοῦτον τὸν ἐπινίκειον παιᾶνα. « Εὐφραίνεσθε οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἠλέησεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν. Εἶπε δὲ Σιών, ἐγκατέλιπέ με Κύριος, καὶ ὅτι Κύριος ἐπελάθετό μου. Μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐπιλάθοιτο γυνὴ, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαί σου, εἶπε Κύριος. Ἴδου ἐπὶ χειρῶν μου ἐζωγράφηκά σου τὰ τεῖχη, καὶ ἐνώπιόν μου εἰ διὰ παντός. Καὶ ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν καθηρέθης, καὶ οἱ ἐρημώσαντές σε ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ. Ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἴδε πάντας, ἴδου συνήχθησαν καὶ ἤλθουσιν πρὸς σέ. Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι πάντας αὐτοὺς ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιθήσεις αὐτοὺς ὡς κόσμον νύμφῃ ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ κατεφθαρμένα καὶ πεπτωκότα, ὅτι νῦν στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ καταπίνοντές σε. Ἐροῦσι γὰρ εἰς τὰ ὦτά σου οἱ υἱοὶ σου οὓς ἀπολώλεκας, σενός μοι ὁ τόπος, ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω. Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς ἐγέννησέ μοι τούτους; ἐγὼ δὲ ἄτε-

κνος και χήρα· τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέ μοι; ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη, οὗτοι δὲ μοι ποῦ ἦσαν; Οὕτω λέγει Κύριος, Κύριος. Ἴδου αἶρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου, και εἰς τὰς νῆσους ἀρῶ σύσσημόν μου, και ἄξουσι τοὺς υἱούς σου ἐν κόλπῳ, τὰς δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὤμων ἀροῦσι. Καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθηνοί σου, αἱ δὲ ἀρχουσαι αὐτῶν τροφοί σου. Ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί σε, και τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λήξουσι, και γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος και οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ ὑπομένοντές με. » Nῦν μεθύω τὴν μέθην τῆς χαρᾶς, και ἄδω χαρμόσυνον ἄσμα, χαιρετῶν τὴν ἀνατέλλουσαν τῆς Ἐκκλησίας δόξαν. Χαῖρε Σιών ἁγία, Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, Θεοῦ κατοικητήριον. Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών, κήρυσσε θύγατερ Ἰερουσαλήμ. Ἴδου ὁ βασιλεὺς σου παραγίνεται πρᾶς και σώζων. Ἀλλὰ συνέρχομαι και σωφρονῶ. Ἀκούω ἑτέραν προφητικὴν φωνήν· « Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία. » Ἐχαιρεν ἡ ἁγία Θεοτόκος ἡ ἐκπροσωποῦσα ἐν ἑαυτῇ τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν, προσάγουσα ἐν τῷ ναῶ τῶν ἐθνῶν τὸ σωτήριο, και θηλάζουσα τὸν τροφοδότην τοῦ κόσμου. Ἀλλ' ἡ χαρὰ αὐτῆς δὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἄμικτος λύπης, ἔπρεπεν ἡ ῥομφαία τῆς λύπης νὰ διέλθῃ διὰ τῆς ἁγίας ἐκείνης ψυχῆς. Λοιπὸν και ἡ Ἐκκλησία σήμερον, εἰ και χαιρεῖ συνειδυῖα ὅτι κρατεῖ τὴν Ἀλήθειαν και τῶν ἐθνῶν τὴν σωτηρίαν, θὰ δοκιμάσῃ ὅμως και τὴν ῥομφαίαν τῆς λύπης πρότερον πενθοῦσα και κλαίουσα. Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν αὐτῆς ἡ ὥρα. Ὅταν δὲ γεννήσῃ, οὐκέτι μνημονεῦει τῆς λύπης, διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. Εἴμεθα ἐγγὺς τοκετοῦ· προδιαθέσωμεν ἑαυτοὺς ἵνα ὑποστῶμεν τὰς εὐφροσύνας ὁδύνας του, ἀξίας τοῦ μακαρισμοῦ. « Μακάριοι οἱ πενθοῦντες ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. »

Ἐγγραφον ἐν Πέρα Κωνσταντινουπόλεως τῇ 8 Μαΐου 1862.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΑΚΡΑΚΗΣ.

The first part of the book is devoted to a general history of the
 world, from the beginning of time to the present day. The author
 discusses the various stages of human civilization, from the
 earliest times to the present day. He traces the progress of
 science, art, and industry, and shows how they have
 shaped the world we live in. The second part of the book
 is devoted to a detailed account of the various nations and
 peoples of the world. The author describes their customs,
 languages, and religions, and shows how they have
 contributed to the progress of the world. The third part
 of the book is devoted to a detailed account of the
 various events and wars of the world. The author
 describes the causes and consequences of these events,
 and shows how they have shaped the world we live in.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
 1810-1811

...
...
...
...
...

Ὁ τὴν ἀσπίδα ταύτην ἐγχειρίζων σοι δὲν ἀξιοὶ παρὰ
σοῦ ἀντίτιμον ἀργυρίου, ἀλλὰ ὀρθὴν αὐτῆς χρῆσιν.

Νόει δὲ ἀοράτως τὴν μητέρα σου Ἐκκλησίαν τῆς
Σπαρτιάτιδος γυναικὸς ὅμοια κελεύουσάσε, τέκνον, ἢ
τὰν ἢ ἐπὶ τὰν ἀποσρέφου τὸ δυσώνυμον ὄνομα ῥίψασπις.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000022282